

Förändringar inför antagningen till hösten 2010

I det extra utskicket av Högsolenytt den 4 juli (nr 6, 2006) beskrevs kortfattat de tillträdesbestämmelser som kommer att gälla fr.o.m. antagningen till hösten 2010. Denna bilaga till Högsolenytt nummer 7, 2006 förtydligar vad de nya bestämmelserna kommer att innebära för olika grupper av sökande.

Regeringen beslutade den 21 juni om de tillträdesregler som ska gälla fr.o.m. antagningen till hösten 2010, dvs. då de elever som börjar i gymnasieskolan hösten 2007 för första gången kan söka till högskolan.

Förändringarna rör både behörighet och urval. När det gäller behörighet så införs områdesbehörigheter i stället för dagens standardbehörigheter.

Områdesbehörigheterna består av dels behörighetsgivande ämnen, dels meritämnen. Meritämnena ger poäng i urvalet (se nedan). I urvalet kommer som tidigare det s.k. jämförelsetalet (medelvärde) att användas, men poäng för meritämnena kommer att läggas till, dock inte för sökande med äldre utbildning (se nedan).

Maximalt jämförelsetal	20,00
Maximal poäng för meritämnena	+ 3
Maximalt meritvärde	= 23,00

En viktig förändring är att de sökande kommer att delas in i fyra grupper i betygsurvalet och att platsfördelningen mellan grupperna görs i två steg (se nedan).

Områdesbehörigheter (gäller alla sökande)

Regeringen har bemyndigat Högskoleverket att föreskriva om vilka områdesbehörigheter och meritämnena som ska finnas. Verket skickade ut ett förslag på remiss den 30 augusti. Beslut kommer att fattas av Högskoleverkets styrelse den 25 oktober om allt går enligt planerna. Förslaget finns på verkets hemsida, www.hsv.se.

Urval – platsfördelning i betygsurvalet (gäller alla sökande)

I betygsurvalet blir det fyra urvalsgrupper.

Enbart gymnasiebetyg (Grupp I)

Regeringen inför en ”direktkvot” dvs. en urvalsgrupp där bara betyg från gymnasieskolan får tillgodoräknas och inte kompletterade betyg. Syftet är att minska omfattningen och nyttan av s.k. konkurrenskomplettering. Sökande med betyg från gymnasial vuxenutbildning prövas i direktkvoten om minst två tredjedelar av gymnasiepoängen avser gymnasial vuxenutbildning.

Även den som har kompletterat sitt betyg prövas i direktgruppen om han/hon är behörig, men då bara på meritvärdet från gymnasieskolan.

Kompletteringar (Grupp II)

Sökande som kompletterat prövas i kompletteringsgruppen.

Utländska betyg (Grupp III)

Sökande med utländska betyg kommer att prövas i en egen urvalsgrupp

Folkhögskola (Grupp IV)

Sökande med studieomdöme från folkhögskola kommer liksom idag att prövas i en egen urvalsgrupp.

Platserna på en utbildning kommer i ett första steg att fördelas efter antalet behöriga sökande i de fyra urvalsgrupperna. Därefter kommer en tredjedel av platserna i kompletteringsgruppen (Grupp II) att flyttas över till direktgruppen (Grupp I). **Detta ger stora fördelar för den som har ett konkurrenskraftigt meritvärde direkt från gymnasieskolan (eller komvux) och försämrar möjligheterna att genom konkurrenskomplettering nå en plats i högskolan.**

Noteras bör att också den som behörighetskompletterat hamnar i kompletteringsgruppen.

I högskoleprovsurvalet blir det som tidigare två urvalsgrupper (med och utan arbetslivserfarenhet).

Urval – meritvärdering av betyg (gäller sökande som gått Gy 2000 och Gy 2007 samt motsvarande vuxenutbildning)

I meritvärderingen av betyg ingår två komponenter, dels jämförelsetalet, dels poäng för meritämnen. Meritpoäng gäller emellertid bara Gy 2007 och Gy 2000 samt motsvarande gymnasial vuxenutbildning. För sökande med äldre gymnasial utbildning kan inte meritpoäng tillgodoräkna, vilket naturligtvis är en stor nackdel för dessa sökande.

Gy 2007 och motsvarande gymnasial vuxenutbildning

Jämförelsetalet beräknas i huvudsak som för närvarande, dvs. man tar hänsyn till betyg och ämnets omfattning. Vissa förändringar har emellertid skett. Ämnet **Idrott och hälsa** behandlas som övriga ämnen. Idag särbehandlas ämnet genom att det medräknas bara om det ingår i den särskilda behörigheten och/eller höjer jämförelsetalet. Möjligheten att **behörighetskomplettera** och **utbyteskomplettera** finns kvar för sökande som går Gy 2007 (observera dock att kompletterade betyg endast får tillgodoräknas i kompletteringsgruppen).

Betyg i ämnen inom ramen för **utökat program** räknas bara med om de är behörighetsgivande, oavsett om de höjer jämförelsetalet. S.k. **tilläggskomplettering** medräknas inte för sökande som gått den nya gymnasieskolan (Gy 2007) eller motsvarande gymnasial vuxenutbildning.

Nuvarande gymnasieskola, motsvarande gymnasial vuxenutbildning och äldre gymnasial utbildning

Observera att nuvarande regler om behörighetskomplettering och konkurrenskomplettering kommer att gälla för sökande med betyg från nuvarande gymnasieskola, motsvarande gymnasial vuxenutbildning och äldre gymnasieutbildning.

Meritpoäng

De särskilda behörighetskraven organiseras i s.k. områdesbehörigheter (jämför dagens standardbehörigheter). Till varje områdesbehörighet knyts ett antal meritämnen som kan ge meritpoäng. Högst 3 meritpoäng kan delas ut om den sökande uppfyller kraven enligt vad som anges nedan. Lägst betyget Godkänt krävs för att erhålla meritpoäng. Högre betyg än godkänt ger inget extra.

Meritpoäng 1

En fördjupningskurs i matematik (utöver ett eventuellt behörighetskrav) är alltid meritkurs. Om matematik inte ingår i de särskilda behörighetskraven, är Matematik 2/Matematik B meritkurs.

Meritpoäng 2

Dessutom är tyska/franska/spanska alltid meritämne (steg 3 krävs). Om tyska/franska/spanska steg 3 är behörighetsgivande blir steg 4 meritkurs. Här bör noteras

att övriga moderna språk föreslås ingå bland de ämnen som kan ligga till grund för en tredje meritpoäng.

Meritpoäng 3

Två av meritämnena är således in-tecknade redan i regeringens beslut om meritämnena. Ytterligare en meritpoäng kan erhållas om den sökande har lägst godkänt i någon av de övriga meritkurserna som är knutna till den aktuella områdesbehörigheten.

Observera att en ny form av konkurrenskomplettering kommer att finnas fr.o.m. hösten 2010, nämligen **komplettering av meritämne**. En sökande kan komplettera i ett meritämne och få tillgodoräkna sig meritpoäng, men då bara i kompletteringsgruppen. Endast sökande som gått Gy 2000 och Gy 2007 samt motsvarande vuxenutbildning kan tillgodoräkna sig meritpoäng.

Gymnasieval får större betydelse

Meritvärdet för en sökande kommer att bestå av jämförelsetalet (max 20,00) + meritpoäng (max 3). Det maximala meritvärdet blir således 23,00. **För utbildningar till vilka konkurrensen är stor kommer det sannolikt att vara nödvändigt att ha tre meritpoäng + ett bra jämförelsetal för att kunna stå sig i konkurrensen.** Det blir svårare att hinna läsa både behörighetsgivande ämnen och meritämnena under gymnasiestudierna om man väljer något av de yrkesförberedande programmen i gymnasieskolan, men även elever som valt de studieförberedande programmen kan få svårt att hinna med både behörighetsgivande kurser och meritkurser beroende på val av inriktning och övriga val.

Som nämnts ovan kommer det att vara möjligt att komplettera i meritämnena och därmed få tillgodoräkna sig ytterligare meritpoäng, om man inte tidigare nått tre poäng, men då bara i kompletteringsgruppen.

Man kan konstatera att detta regelsystem blir komplext. Redan när en elev väljer ett andra främmande språk i grundskolan bör vissa överväganden göras. Valet av program i gymnasieskolan kommer att ha stor betydelse för möjligheterna att nå behörighetskrav och hinna med att läsa meritämnena.

Gy 2000 (och motsvarande gymnasial vuxenutbildning)

För eleverna i dagens gymnasieskola (Gy 2000) och motsvarande gymnasial vuxenutbildning kommer det att vara svårt att tillgodogöra sig meritpoängen. För dem som redan avslutat sina gymnasiestudier är det närmast tillfälligheter som avgör om de råkat läsa aktuella meritpoängskurser. **De som fortfarande går i gymnasieskolan idag kommer att ha vissa möjligheter att hinna läsa de kurser som ger meritpoäng, särskilt de som börjat hösten 2006.**

Notera att de nya reglerna gäller fr.o.m. antagningen till hösten 2010. För en individ som avslutar/har avslutat sina gymnasiestudier tidigare än våren 2010 blir det viktigt

att ta ställning till om han/hon ska påbörja sina studier före hösten 2010. De nya reglerna kan innebära både fördelar och nackdelar för dessa sökande och det är viktigt att varje enskild individ är uppmärksam på den egna situationen.

Äldre utbildning

Sökande med ännu äldre gymnasieutbildning kommer inte att kunna tillgodoräkna sig meritpoäng överhuvudtaget. Jämförelsetalet beräknas som för närvarande. För individer med äldre utbildning som planerar att studera vid högskolan är det viktigt att ta ställning till vad de nya reglerna kommer att innebära. **Det kan vara en stor fördel att söka till högskolan innan de nya reglerna börjar tillämpas.**

Grundläggande behörighet – Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2010 och ska tillämpas för första gången vid antagning till utbildning som börjar efter utgången av juni 2010. Den som före den 1 januari 2010 uppfyller kraven för grundläggande behörighet skall även därefter anses ha grundläggande behörighet till högskoleutbildning som vänder sig till nybörjare.

Kraven för grundläggande behörighet ska överensstämma med de krav för gymnasieexamen som riksdagen beslutat om. Detta innebär att grundläggande behörighet får den som fullföljt ett nationellt eller specialutformat gymnasieprogram och fått lägst betyget Godkänt i minst 2250 gymnasiepoäng inklusive betyget Godkänt i gymnasiearbetet eller den som erhållit slutbetyg eller samlat betygsdokument från gymnasial vuxenutbildning och fått lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng.

Liksom tidigare ställs inga krav på betyget Godkänt i svenska och engelska i den grundläggande behörigheten för elever från gymnasieskolan/gymnasial vuxenutbildning. För sökande med folkhögskoleutbildning, utländsk gymnasieutbildning och så kallade 25:4:or kommer kravet på lägst betyget Godkänt i Svenska 2/Svenska som andraspråk 2 (för närvarande kurs B) och Engelska 5 (för närvarande kurs A) att finnas kvar.

Elever med **reducerat program** i Gymnasieskola 2007 uppfyller inte kravet för grundläggande behörighet enligt de nya reglerna, men kan kompletteras efter avslutade studier och därigenom få gymnasieexamen och uppfylla kraven för grundläggande behörighet. Om de därefter söker till högskolan kommer de att provas i grupp II.

Läs gärna om tillträdesreglerna i Högskoleförordningen kapitel 7, bilaga 3 + ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

Högskoleverket planerar just nu informationsinsatser för studie- och yrkesvägledare i grundskola och gymnasieskola samt inom vuxenutbildning.